

॥ २७ ॥ २८ ॥ सपत्नबुद्धितत्कतांबुद्धि दृढिमितिपाठः स्वच्छः हेवरश्रेष्ठ द्विषतां द्विषतः शत्रून् ॥ २९ ॥ ३० ॥ प्राप्तकालस्य कर्मणः चिकीर्षां कर्तव्यता ॥ ३१ ॥ इति आदिपर्वे नै० भा० भा० द्विशततमोऽध्यायः ॥ २०० ॥ ॥ ३ ॥ अहमिति विवेक्तुं व्यक्तीकर्तुं ॥ १ ॥ इंगितैश्चेष्टितैः ॥ २ ॥ यच्च कर्तव्यं ॥ ३ ॥ आप्तकारिभिः अवंचकैः ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ भिद्यमानाः अस्मत्तः पृथग्भवन्तः ॥ ७ ॥ ८ ॥ व्युत्थापनं ततो दुर्योधनश्चापिराधेयश्च विशांपते ॥ धृतराष्ट्रमुपागम्य वचो ब्रूतामिदं तदा ॥ २७ ॥ सन्निधौ विदुरस्य त्वां दोषं वक्तुं न शक्नुवः ॥ विविक्तमिति वक्ष्यावः किं तवेदं चिकीर्षितं ॥ २८ ॥ सपत्नबुद्धिस्ततमन्यसे दृढिमात्मनः ॥ अभिष्टौषिचयत्क्षत्तुः समीपे द्विषतां वर ॥ २९ ॥ अन्यस्मिन् नृपकर्तव्ये त्वमन्यत्कुरुषेऽनघ ॥ तेषां बलविघातो हि कर्तव्यस्तातनित्यशः ॥ ३० ॥ ते वयं प्राप्तकालस्य चिकीर्षां मंत्रयामहे ॥ यथानोनग्रसे युस्ते सपुत्रबलबांधवान् ॥ ३१ ॥ इति श्रीमहाभारते आदिपर्वणि विदुरागमनराज्यलंभपर्वणि दुर्योधनवाक्ये द्विशततमोऽध्यायः ॥ २०० ॥ ॥ ३ ॥ धृतराष्ट्र उवाच अहमप्येवमेवैतच्चिकीर्षामियथायुवां ॥ विवेक्तुं नाहमिच्छामित्वाकारं विदुरं प्रति ॥ १ ॥ ततस्तेषां गुणानेव कीर्तयामि विशेषतः ॥ नावबुध्येत विदुरो ममाभिप्रायमिगितैः ॥ २ ॥ यच्च त्वमन्यसे प्राप्तं तद्वीहिसुयोधन ॥ राधेयमन्यसे यच्च प्राप्तकालं वदाशुमे ॥ ३ ॥ दुर्योधन उवाच अद्य तान् कुशलैर्विप्रैः सुगुप्तैराप्तकारिभिः ॥ कुंतीपुत्राभेदयामो माद्रीपुत्रौ च पांडवौ ॥ ४ ॥ अथवा ह्युपदोराजामहद्विर्वित्तसंचयैः ॥ पुत्राश्चास्य प्रलोभ्यंताममात्याश्चैव सर्वशः ॥ ५ ॥ परित्यजेद्यथाराजा कुंतीपुत्रं युधिष्ठिरं ॥ अथ तत्रैव वा तेषां निवासं रोचयंतु ते ॥ ६ ॥ इहैषां दोषवद्वासं वर्णयंतु पृथक् पृथक् ॥ ते भिद्यमानास्तत्रैव मनः कुर्वंतु पांडवाः ॥ ७ ॥ अथवा कुशलाः केचिदुपायनिपुणानराः ॥ इतरेतरतः पार्थान् भेदयंतु नुरागतः ॥ ८ ॥ व्युत्थापयंतु वा कृष्णां बहुत्वात् सुकरं हितम् ॥ अथवा पांडवांस्तस्यां भेदयंतु ततश्च तां ॥ ९ ॥ भीमसेनस्य वाराजन्नुपायकुशलैर्नरैः ॥ मृत्युर्विधीयतां छन्नैः सहितेषां बलाधिकः ॥ १० ॥ तमाश्रित्य हि कौंतेयः पुराचास्मान्न मन्यते ॥ सहितीक्ष्णश्च शूरश्च तेषां चैव परायणं ॥ ११ ॥ तस्मिंस्त्वभिहते राजन् हतोत्साहाहतौजसः ॥ यतिष्यंते नराज्याय सहितेषां व्यपाश्रयः ॥ १२ ॥ अजेयो ह्यर्जुनः संख्येष्टृष्टगोपे वृकोदरे ॥ तमृते फाल्गुनो युद्धे राधेयस्य नपादभाक् ॥ १३ ॥ ते जानानास्तु दौर्बल्यं भीमसेनमृते महत् ॥ अस्मान्बलवतो ज्ञात्वानयतिष्यंति दुर्बलाः ॥ १४ ॥ इहागतेषु वातेषु निदेशवशवर्त्तिषु ॥ प्रवर्त्तिष्यामहे राजन् यथाशास्त्रं निबर्हणं ॥ १५ ॥

तुत्त्वभर्तृणां त्यागः सच बहुत्वदोषेण सुकरः अथ वेति तस्याः भर्तृषु वैषम्यं प्रदर्श्य पांडवानेव वा तस्यां भेदयंतु ततश्च तां लप्स्यामहे इति शेषः ॥ १॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ नपादभाक् न चतुर्थी शतुल्यः ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥